

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΙΒΑΔΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος - Ιλίσια
Ταχ. Κωδ. : 11528 – Αθήνα
Πληροφ. : Σουζάνα Ανδρίτσου
Τηλέφωνο : 2131512148
e-mail : s.andritsou@prv.ypoka.gr
diaxeirisdason@prv.ypoka.gr

**ΠΡΟΣ: Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υ.Π.ΕΝ.**

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην 3584/28-2-2022 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων .

- ΣΧΕΤ.:**
1. Η με Α.Π. 3584/28-2-2022 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων «Ανάγκη αλλαγών στην πολιτική καυσοξύλευσης για τους κατοίκους των ορεινών περιοχών» (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/20472/787/2-3-2022).
 2. Το ν.δ. 86/69 «Δασικός Κώδιξ» (7 Α).
 3. Το π.δ. 19-11-1928 «Περί διαχειρίσεως δασών.....ρητινοκαλλιεργείας, κλπ.» (252Α).
 4. Το π.δ. 126/86 «Διαδικασία παραχώρησης της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης των δασών που ανήκουν στο Δημόσιο και στα νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα στους δασικούς συνεταιρισμούς, όπως ισχύει (44 Α).
 5. Ο ν. 4423/2016 «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει (182 Α).
 6. Η 151364/675/21-02-2017 Υπουργική Απόφαση «Διάθεση καυσόξυλων για κάλυψη ατομικών αναγκών των κατοίκων» (821 Β'), όπως τροποποιήθηκε με την 161972/2548/11-10-2017 (3665 Β').
 7. Η 179393/3128/18-12-2012 εγκύκλιός μας «Ατομικές ανάγκες των κατοίκων σε καυσόξυλα», ΑΔΑ: Β4ΜΕ0-ΤΧ6.
 8. Η ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/53724/85/12-6-2019 Υπουργική Απόφαση (2398 Β') «Τήρηση του Μητρώου Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών κατ' εφαρμογή του ν. 4423/2016».
 9. Το ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/20472/1127/9-3-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης προστασίας Δασών (Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/23295/877/10-3-2022).

Σε απάντηση στο ανωτέρω 1. σχετικό αναφορικά με την «Ανάγκη αλλαγών στην πολιτική καυσοξύλευσης για τους κατοίκους ορεινών περιοχών», θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα για τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας:

Α. Ισχύον νομικό πλαίσιο για την διάθεση καυσόξυλων.

Η διάθεση καυσόξυλων για την κάλυψη ατομικών αναγκών των κατοίκων προβλέπεται από τον Δασικό Κώδικα, το Π.Δ. 19-11-1928, το Π.Δ.126/86 (2, 3, 4 σχετικά) και ρυθμίζεται από πληθώρα διατάξεων, κανονιστικών αποφάσεων και εγκυκλίων διαταγών. Επιπλέον, υπάρχει υποχρέωση, κατά την κατάρτιση των Διαχειριστικών μελετών των δασών, να λαμβάνονται υπόψιν οι ατομικές ανάγκες των κατοίκων που διαβιούν εντός ή πλησίον αυτών.

Επί σειρά δεκαετιών, που ξεπερνούν τον αιώνα, το μέτρο αυτό εφαρμόζεται αδιαλείπτως και αποτελεί **κοινωνική πολιτική** του κράτους **προς τους κατοίκους που διαβιούν μέσα ή κοντά σε δασικά οικοσυστήματα** και ιδιαίτερα των ορεινών περιοχών αναγνωρίζοντας την **προσφορά τους στην προστασία και διατήρηση του δάσους**.

1. Διαχειριζόμενα δημόσια δάση.

Οι **ποσότητες καυσόξυλων** που κάθε χρόνο διατίθενται από τις περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες για την κάλυψη ατομικών αναγκών των κατοίκων **εξαρτώνται τόσο από τις δυνατότητες των δασών της περιοχής τους για παραγωγή ξύλου όσο και τις διατιθέμενες πιστώσεις**. Τα δασικά προϊόντα που θα παραχθούν καθορίζονται επακριβώς, κατά είδος και ποσότητα, στα **προγράμματα εκμετάλλευσης** που εγκρίνονται ετησίως από τις περιφερειακές δασικές υπηρεσίες **εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα εγκεκριμένη διαχειριστική μελέτη του δάσους**. Στα ίδια προγράμματα αναφέρεται και ο τρόπος εκμετάλλευσης ανά συστάδα (αυτεπιστασία - άρθρο 137 του Δασικού Κώδικα, μίσθωση λήμματος - άρθρο 134 του Δ.Κ. και παραχώρηση εκμετάλλευσης σε Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας (ΔΑ.Σ.Ε.) – Π.Δ. 126/86 και Ν. 4423/16). Με όλους τους παραπάνω τρόπους, η εκμετάλλευση γίνεται μέσω ΔΑ.Σ.Ε. ή δασεργατών.

Είναι αυτονόητο πως οι **ποσότητες που διατίθενται δεν μπορεί να είναι τόσες, ώστε να καλύψουν πλήρως τις ανάγκες σε καυσόξυλα των παραδασόβιων πληθυσμών (τα ελληνικά δάση δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα), αλλά μόνο ενισχυτικές αναγνωρίζοντας τις αντίξοες συνθήκες διαβίωσής τους και την συμβολή τους στην προστασία των δασών**. Ακόμα, δεν μπορεί να είναι ίδιες σε όλες τις περιοχές. Στα πλαίσια αυτά υπάρχουν περιοχές της χώρας στις οποίες δεν διατίθενται καθόλου καυσόξυλα.

Η **διάθεση των καυσοξύλων, σε περιοχές όπου υπάρχουν δημόσια δάση με εγκεκριμένες διαχειριστικές μελέτες** κατά τα παραπάνω, γίνεται **σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση** στην οποία ορίζονται ρητά οι δικαιούχοι, το τίμημα και όλες οι λεπτομέρειες διάθεσης (την παρούσα στιγμή είναι σε ισχύ η 6. σχετική απόφαση).

Τα καυσόξυλα διατίθενται με **μειωμένες τιμές οι οποίες δεν έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, παρότι από την συγκεκριμένη δραστηριότητα προκύπτει επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού**. Για τον ορισμό των δικαιούχων δεν εξετάζονται εισοδηματικά κριτήρια, αλλά η κύρια και μόνιμη κατοικία (η οποία πρέπει αποδεδειγμένα να είναι σε ορεινούς οικισμούς, εντός ή σε γειτνίαση με δάσος), καθώς πρόκειται για κρατική μέριμνα και κίνητρο σε πληθυσμούς που ζουν σε εγγύτητα με το δάσος προκειμένου αυτοί να συμβάλουν στην προστασία και διατήρησή του. Επίσης λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για προτεραιότητα και χαμηλότερο τίμημα στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, καθώς επίσης **αυξημένες ποσότητες για περιοχές με μεγάλο υψόμετρο ή ιδιαίτερα δυσμενείς τοπικές καιρικές συνθήκες, όπως παρατεταμένος παγετός και χαμηλές θερμοκρασίες**. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την 6 σχετική ΥΑ:

«Ειδικά για τους μόνιμους κατοίκους και λοιπούς δικαιούχους των ορεινών οικισμών που βρίσκονται είτε: α) σε περιοχές με υψόμετρο άνω των 700 μ., είτε β) σε περιοχές με ημέρες ολικού παγετού περισσότερες των τριών κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, είτε γ) σε περιοχές με περισσότερους από πέντε μήνες με τουλάχιστον μία ημέρα μερικού παγετού ανά μήνα κατά το προηγούμενο έτος, η ποσότητα των καυσοξύλων αυξάνεται κατά 50% και η τιμή μειώνεται κατά 40% για όλες τις κατηγορίες δικαιούχων.

Επίσης δύναται ακόμη να επιτραπεί η **συλλογή, ατελώς, υπολειμμάτων υλοτομιών μετά το πέρας της υλοτομίας διαχειριζόμενων δασών**.

Οι υλοτομίες και λοιπές εργασίες διενεργούνται από Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας και η διάθεση των καυσόξυλων, από τα δημόσια δάση, διενεργείται με ευθύνη των περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών. Η πολιτεία αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο των ΔΑ.Σ.Ε. για τα δάση, τον ορεινό πληθυσμό και την εθνική και τοπική οικονομία, εκσυγχρόνισε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους με την ψήφιση ειδικού νόμου Ν. 4423/16 (5 σχετικό). Την παρούσα στιγμή στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών που τηρείται από την υπηρεσία μας, σύμφωνα με την 8 σχετική, είναι εγγεγραμμένοι 283 Δασικοί Συνεταιρισμοί

Εργασίας και 8.324 Δασεργάτες, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε δασικές εργασίες σε ορεινές περιοχές ενισχύοντας ταυτόχρονα την τοπική οικονομία.

Σύμφωνα με το άρθρ. 8 του ΠΔ 126/86 (4. σχετικό) προκειμένου να ικανοποιηθούν κατά το δυνατόν οι ανάγκες του παραδασόβιου πληθυσμού, έχει θεσμοθετηθεί η δυνατότητα δέσμευσης ποσότητας ξυλείας από τις παραχωρημένες συστάδες στους ΔΑ.Σ.Ε., εάν σε αυτές από τις διαχειριστικές μελέτες προβλέπεται παραγωγή ξυλείας για κάλυψη ατομικών αναγκών και η οποία διατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην 6 σχετική ΥΑ.

Η υλοτομία σε διαχειριζόμενα δάση από τους ίδιους τους κατοίκους ως τρόπος εκμετάλλευσης δεν προβλέπεται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν συνάδει, κατά την άποψή μας, με την αιεφορική διαχείριση του δάσους. Επιπλέον, για οποιαδήποτε απόφαση αλλαγής του νομικού πλαισίου διάθεσης καυσόξυλων, ριζική ή μερική, απαιτείται συνεργασία και διατύπωση απόψεων-προτάσεων από όλες τις περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες που διαθέτουν καυσόξυλα προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία και διατήρηση του δάσους, ως κοινωνικό αγαθό.

2. Λοιπές περιπτώσεις

Προκειμένου να καλυφθούν κατά το δυνατόν οι ατομικές ανάγκες των μόνιμων κατοίκων, **εκδίδονται Δασικές Αστυνομικές Διατάξεις (ΔΑΔ) για συλλογή, ατελώς, από τους ίδιους τους κατοίκους δασικών προϊόντων, μεταξύ των οποίων και καυσόξυλα** (7 σχετικό). Οι ΔΑΔ αφορούν κυρίως δέντρα ξερά κατακείμενα κ.λ.π., ή κατακείμενα στρεβλά κ.λ.π. τα οποία είναι ακόμη σε χλωρή κατάσταση. Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις επιτρέπεται η υλοτομία ιστάμενων δέντρων. Στις ΔΑΔ προσδιορίζονται επακριβώς όλοι οι όροι και οι λεπτομέρειες για την διασφάλιση της προστασίας και αιεφορικής διαχείρισης του δάσους, αλλά και για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Επιπλέον, οι κατά τόπο αρμόδιες δασικές υπηρεσίες έχουν την δυνατότητα να διαθέτουν δασικά προϊόντα που παράγονται από **έκτακτες καρπώσεις (πυρκαγιές, χιονοριψιές, κλπ) ή από κατασχές** παράνομα υλοτομηθέντων προϊόντων και από την **εκπόνηση προγραμμάτων δασοπροστασίας** που περιλαμβάνουν χειρισμούς της βλάστησης (αραιώσεις, κλαδεύσεις, καθαρισμοί κλπ) καθώς και να δίνουν άδεια για την υλοτομία αυτοφυών δασικών δέντρων φυόμενων εντός γεωργικών ή δενδροκομικών καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Καυσόξυλα τέλος διατίθενται και από **μη δημόσια δάση (δημοτικών, συνιδιόκτητων, ιδιωτικών κ.λ.π.)** κατ' εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας περί μη δημοσίων δασών, **με ευθύνη των κατόχων τους.** Έτσι, Δήμοι ή Αναγκαστικοί Συνεταιρισμοί Ιδιοκτητών δασών διαθέτουν ποσότητες καυσόξυλων που προκύπτουν από την ετήσια διαχείριση των δασών τους στους κατοίκους ή στα μέλη τους αντίστοιχα .

Συμπερασματικά και κατά την άποψή μας, η δασική νομοθεσία περιλαμβάνει όλους τους δυνατούς τρόπους διάθεσης και συλλογής καυσοξύλων για την κάλυψη μέρους των ατομικών αναγκών των μόνιμων κατοίκων ορεινών περιοχών, αναγνωρίζοντας την συμβολή τους και τις αντίξοες συνθήκες διαβίωσης, σε ποσότητες που δύναται να διατεθούν για το σκοπό αυτό, ανάλογα με τις δυνατότητες των ελληνικών δασών και με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η προστασία και στο διηνεκές διατήρηση των πολύτιμων δασικών οικοσυστημάτων της χώρας.

3. Δαπάνες – Εισπράξεις διάθεσης καυσοξύλων

Από τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγει η υπηρεσία μας προκύπτει ότι **τα έσοδα της δασικής υπηρεσίας από την διάθεση καυσοξύλων με μειωμένο τίμημα σε κατοίκους ορεινών περιοχών υπολείπονται των δαπανών (εξόδων) για την παραγωγή τους κατά 50%** (μέσος όρος σε όλα τα Δασαρχεία), ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλιματεδαφικές συνθήκες στην κάθε περιοχή (δαπάνες 1,642 εκ € έναντι 0,821 εκ € εσόδων, για το 2019 σύμφωνα με τα στοιχεία από τις περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες).

Τα καυσόξυλα στην ελεύθερη λιανική αγορά, διατίθενται σε τιμές κατά πολύ υψηλότερες της αγοραίας χονδρικής τιμής του Πίνακα Διατίμησης Δασικών Προϊόντων. Επομένως η προκύπτουσα ωφέλεια για τους κατοίκους από το ισχύον σήμερα μέτρο διάθεσης καυσόξυλων είναι εμφανής.

Η έστω και περιορισμένη ποσότητα καυσοξύλων που διατίθεται στους κατοίκους, παραμένει μια πολύ σημαντική οικονομική βοήθεια προς αυτούς. Οι δικαιούχοι αγοράζουν από το εμπόριο ή και συλλέγουν μόνοι τους σύμφωνα με τις κατά τόπο ισχύουσες ΔΑΔ, τις υπόλοιπες ποσότητες που χρειάζονται για την χειμερινή περίοδο.

Σε ότι αφορά ειδικά το ερώτημα 2. και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο 9. σχετικό έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υ.Π.Ε.Ν.:

«Η σχετική απαγόρευση των 100 μ. αφορά κατά τόπους δασικές περιοχές μετά από έκδοση Δασικών Απαγορευτικών Διατάξεων και ο συγκεκριμένος περιορισμός επαφίεται στην κρίση του οικείου Δασαρχείου, ο οποίος αξιολογείται στα πλαίσια προστασίας των εκτάσεων δασικού χαρακτήρα, της επικινδυνότητας της περιοχής και της δυνατότητας διάθεσης καυσοξύλευσης από τα υπό εκμετάλλευση δάση της περιοχής ενδιαφέροντος.

Σε κάθε περίπτωση η συγκεκριμένη απόσταση εξετάζεται από την υφιστάμενη κατάσταση του αυξημένου μέτρου προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων».

Τέλος, όσον αφορά τις προϋποθέσεις κλπ λεπτομέρειες για την χορήγηση επιδόματος θέρμανσης αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών.

**Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος
της Γενικής Διεύθυνσης Δασών
και Δασικού Περιβάλλοντος**

Ευάγγελος Γκουντούφας

Εσωτερική Διανομή:

Διεύθυνση Προστασίας Δασών

Συνημμένα:

Το ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/20472/1127/9-3-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών